

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ เป็นครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 238 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เป็นแบบสอบถาม จำนวน 5 ฉบับ และ แบบบันทึก จำนวน 3 ฉบับ มีรายละเอียด ดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแบบประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

ฉบับที่ 2 สำหรับครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแบบประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

ฉบับที่ 3 สำหรับครู เป็นแบบประเมิน ด้านกระบวนการดำเนินการของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

ฉบับที่ 4 แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก เป็นแบบรายงานโครงการด้านผลผลิต ของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

ฉบับที่ 5 แบบบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร เป็นแบบรายงานโครงการด้านผลผลิต ของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

ฉบับที่ 6 แบบบันทึกการมีรายได้ของนักเรียน เป็นแบบรายงานโครงการด้านผลผลิต ของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

ฉบับที่ 7 สำหรับนักเรียน เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

ฉบับที่ 8 สำหรับผู้ปกครองนักเรียน เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

จากนั้นนำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทุกฉบับแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach's สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินด้านบริบท ของโครงการพบว่า ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่องโดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของ สพฐ./สพป.อบ.3/โรงเรียน รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก (สมศ.) และวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามลำดับ ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่องและผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ของโครงการ พบว่าในภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่อง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความเหมาะสมของระยะเวลา ความเหมาะสมของบุคลากร ความเหมาะสมของงบประมาณ และความเหมาะสมของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่องและผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ ของโครงการ พบว่าในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาเป็นในแต่ละเรื่อง พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่อง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปรับปรุงแก้ไข/พัฒนา การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล การดำเนินกิจกรรมตามโครงการ และ การวางแผนดำเนินงาน ตามลำดับ ครู มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่องและผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ประกอบด้วย

4.1 ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

4.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก พบว่าในภาพรวม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักของนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงสุด รองลงมา คือกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่ำสุด คือกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา หลังสิ้นสุดการดำเนินโครงการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักของนักเรียนสูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.1.2 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร พบว่าในภาพรวมผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ของนักเรียนมีผลการประเมินระดับดี และดีเยี่ยมเพิ่มขึ้น หลังสิ้นสุดการดำเนินโครงการผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้นและผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.2 ผลการส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้จากการดำเนินการโครงการ พบว่าในภาพรวมนักเรียนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยกิจกรรมที่มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงสุดคือกิจกรรมเพาะเห็ดนางฟ้า กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่ำสุดคือ กิจกรรมเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ หลังสิ้นสุดการดำเนินโครงการนักเรียนมีรายได้เพิ่มขึ้น และผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองต่อโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

4.3.1 ผลการประเมินผลผลิตด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินการโครงการพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 13 เรื่อง และอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 เรื่อง โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนร่วมมือใช้น้ำ ไฟฟ้า และของใช้ส่วนรวมอย่างประหยัด อยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้นักเรียนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก สรุปผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุดและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

4.3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินการโครงการ พบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 8 เรื่อง และอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 เรื่อง โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นระเบียบ สวยงาม รมรื่น เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผลการดำเนินกิจกรรม ทำให้นักเรียนในปกครองของท่านสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการดำเนินกิจกรรม ทำให้นักเรียนในปกครองของท่านสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาและทักษะชีวิตได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผลการดำเนินกิจกรรม ทำให้นักเรียนในปกครองของท่านสามารถถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้อื่นได้ อยู่ในระดับมาก สรุปผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุดและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

อภิปรายผล

จากสรุปผลการประเมินโครงการมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. **ผลการประเมินด้านบริบท** ของการดำเนินการโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด เช่น โครงการมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายของ สพฐ./สพ.อบ.3/โรงเรียนสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก (สมศ.) และมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งผลการประเมินพบเช่นนี้ อาจเป็นเพราะโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นโครงการ

ที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญ ซึ่งการให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประชาชนทุกวัยโดยเฉพาะการปลูกฝังกับนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผู้ประเมินในฐานะผู้บริหารโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดประชุมสัมมนา อบรม ศึกษาดูงาน ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลแก่นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจนโยบายและแนวทางในการจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักในการบริหารจัดการและประสานกับทุกภาคส่วนในการใช้ทรัพยากรการบริหารทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ สภาพแวดล้อมอย่างคุ้มค่าเป็นประโยชน์สูงสุด เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จึงส่งผลให้การประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสมด้านบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายัญ โพธิ์สุวรรณ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่ณาจางเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 พบว่า การประเมินโครงการด้านบริบทโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วิทวัฒน์ บุระพันธ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชวินิตมัธยม โดยใช้การประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมต่อโครงการห้องเรียนพิเศษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชวินิตมัธยม โดยการใช้รูปแบบประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ ด้านบริบท อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ สุวรรณ บรรจง (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านกอกวิทยาคาร โดย CIPP MODEL พบว่า ด้านบริบทวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการดำเนินงานมีความชัดเจนเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ของการดำเนินการโครงการ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในความเหมาะสมของระยะเวลา ความพร้อมของงบประมาณ ความพร้อมของบุคลากร และความเหมาะสมของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ประเมินในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ได้แต่งตั้งกรรมการบริหารโครงการขึ้น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยนำเข้าให้มีความพร้อมมากที่สุด ด้านบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ ได้รับการพัฒนาก่อนเริ่มโครงการ โดยการประชุม อบรม ศึกษาดูงาน จนมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานและดำเนินโครงการให้เป็นไปตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบและเหมาะสม ในส่วนของงบประมาณได้มีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม รวมทั้งวางแผนการใช้งบประมาณให้ครอบคลุมตามกิจกรรมต่าง ๆ ในส่วนของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้มีการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมตามโครงการให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ ส่วน

ด้านระยะเวลา ได้กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ ผลการประเมินครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา ลาดปะละ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้บริหารและครูเห็นว่ามีเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีนโยบาย แผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา สอดคล้องกับ ยุวดี คำเงิน (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 มีความพร้อมหรือเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ กมลนันท์ บุญกล้า (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) ผลการประเมินพบว่ามีเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

3. **ผลการประเมินด้านกระบวนการ** ของการดำเนินการโครงการ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในด้านการวางแผนดำเนินงาน การดำเนินกิจกรรมตามโครงการ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข/พัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งล้วนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งการร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการกำกับ นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบประเมินผล ตลอดจนร่วมนำผลการดำเนินงานไปพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาโดยตลอด ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันวางแผนเตรียมความพร้อมหลายๆ ด้านในการดำเนินการของโครงการ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ การวางแผนดำเนินงานมีความชัดเจน ทั้งการจัดโครงสร้างงาน การกำหนดหน้าที่ ผู้รับผิดชอบโครงการ การจัดปฏิทินการปฏิบัติงานโครงการ การดำเนินกิจกรรมตามโครงการ มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมหลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดแสดง เผยแพร่ ประกวด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของนักเรียนที่เกิดจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้วยวิธีการที่เหมาะสม หลากหลาย ครบทุกกิจกรรม การปรับปรุงแก้ไข/พัฒนา ได้นำข้อเสนอแนะในการจัดประชุมผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องไปปรับปรุงพัฒนารูปแบบวิธีการดำเนินให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ เพื่อให้การดำเนินของโครงการมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ผลการประเมินครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลทิพย์ กลิ่นเพชร (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า ด้านความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย การวางแผนดำเนินงาน การปฏิบัติตามโครงการ การตรวจสอบ ทบทวนและประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข/พัฒนา ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน และสอดคล้องกับ พนิดา หาญตระกูล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการมีความสุขสนุกกับ 4H (HEAD HEART HAND HEALTH) โดยใช้ตัวแบบชิป (CIPP MODEL) ของโรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม (เปี่ยมวิทยาคม) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนิน (Process) มีระดับความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในระดับมาก

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต

4.1 ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

4.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ในภาพรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักของนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ หลังสิ้นสุดการดำเนินโครงการ

4.1.2 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ในภาพรวมผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ของนักเรียนมีผลการประเมินระดับดีและดีเยี่ยมเพิ่มขึ้น หลังสิ้นสุดการดำเนินโครงการ

ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม มีผลการประเมินสูงขึ้นทุกเรื่อง ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักและผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร สอดคล้องกับ นิกรมะโน (2557:9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาของครูและผู้บริหารที่ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรระบุไว้ และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโครงการมีการกำหนดแผนงานและตัวผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน อีกทั้งโครงการได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ระบบการจัดการโครงการมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนผลการดำเนินการโครงการ ผลการประเมินครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ ตาคำ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ผลการประเมิน

ด้านผลผลิตผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ชารดา จิตต์อำมาตย์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ของโรงเรียนเหล่าฝ้าย ผดุงวิทย์ จังหวัดหนองคาย พบว่า ผลการประเมินโครงการสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4.2 ผลการส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้จากการดำเนินการโครงการ ในภาพรวม นักเรียนมีรายได้เพิ่มขึ้น หลังสิ้นสุดการดำเนินโครงการ อาจเพราะนักเรียนได้เรียนรู้ตามโครงการ ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมขยัน ประหยัด ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รับผิดชอบ ตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกิดองค์ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 3) กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของ องค์กรต่าง ๆ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการดำเนินงานบนรากฐานของความพอเพียง สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลันและเพื่อปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสม ช่วยการพัฒนาคนให้พออยู่พอกิน และอยู่ดีมีสุข พึ่งตนเองได้ ระดับหนึ่ง มีศักยภาพ มีทางเลือก ทั้งด้านสุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองต่อโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

4.3.1 ผลการประเมินผลผลิตด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินการโครงการ ในภาพรวมพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักเรียนสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ นักเรียนร่วมมือใช้น้ำ ไฟฟ้า ของใช้ส่วนรวมอย่างประหยัด และนักเรียนตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการประเมินเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนได้มีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จึงทำให้เห็นความจำเป็น และความสำคัญ รวมถึงเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากยิ่งขึ้น ทำให้นำหลักคิด หลักปฏิบัติมาบูรณาและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการฯ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันยา ลาดปะละ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า ผู้เรียนเห็นว่ามี ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผลการประเมินทั้ง 3 ด้าน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับ สายัญ โปธิ์สุวรรณ (2554) ได้ศึกษา

เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่นาจางเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 พบว่า ระดับความพึงพอใจต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ตามแนวทาง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่นาจางเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วิทวัฒน์ บุระพันธ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชวินิตมัธยม โดยใช้การประเมินแบบซีบีพี (CIPP Model) ตามความคิดเห็นของนักเรียนในโครงการ พบว่า ด้านผลผลิตมีผลการประเมินโดยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินการโครงการ ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นระเบียบ สวยงามร่มรื่น เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ ผลการดำเนินกิจกรรมทำให้นักเรียนในปกครองสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาและทักษะชีวิตได้ ทั้งนี้อาจเพราะเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน รู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษาสีงแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ ความเป็นไทย ซึ่งผลการดำเนินการโครงการฯ สามารถบรรลุผลและตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพิวิภา บำรุงทรัพย์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนปลอดขยะของโรงเรียนอนุบาลราชบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPI พบว่า ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ และทำการประเมินครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1.1 ด้านบริบทของโครงการ

1.1.1 ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับนโยบายในการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงสอดคล้องกับสถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

1.1.2 ควรกำหนดแนวทางในการดำเนินโครงการให้สามารถนำไปพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามค่าเป้าหมายที่โรงเรียนได้กำหนดไว้

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า

1.2.1 ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2.2 ควรกำหนดแผนการใช้งบประมาณให้ครอบคลุมตามกิจกรรมโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง

1.2.3 ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้สนับสนุนการดำเนินการของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมและเพียงพอ

1.3 ด้านกระบวนการ

1.3.1 ควรกำหนดแผนงานโครงการให้รองรับนโยบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.3.2 ควรใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการอยู่อย่างพอเพียงในชีวิตประจำวัน

1.3.3 ควรกำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาในการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องและชัดเจน

1.4 ด้านผลผลิต

1.4.1 ควรจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและภาษาอังกฤษ

1.4.2 ควรเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของนักเรียนใน ข้อ 4 คือ “ใฝ่เรียนรู้” ให้มากยิ่งขึ้น

1.4.3 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

1.4.4 ควรพัฒนาให้นักเรียนมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

1.4.5 ควรพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้อื่นได้

2. ข้อเสนอแนะในการประเมินต่อไป

- 2.1 ควรมีการประเมินโครงการส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียน
- 2.2 ควรมีการประเมินโครงการส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพระหว่างเรียน
ของนักเรียน